

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Kulturmiljöenheten
Lena Emanuelsson
010-22 44 555

lena.emanuelsson@lansstyrelsen.
se

Delg.kv

BESLUT
2018-02-16

Dnr.
432-16512-2016

Sida
1(6)

Byggnadsminnesförklaring av byggnader i kv Bajonetten i Haga Inom fastigheterna 29:1 och 29:9 i Göteborg

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § kulturmiljölagen (SFS 1988:950) byggnader inom rubricerade fastigheter inom kv Bajonetten för byggnadsminne.

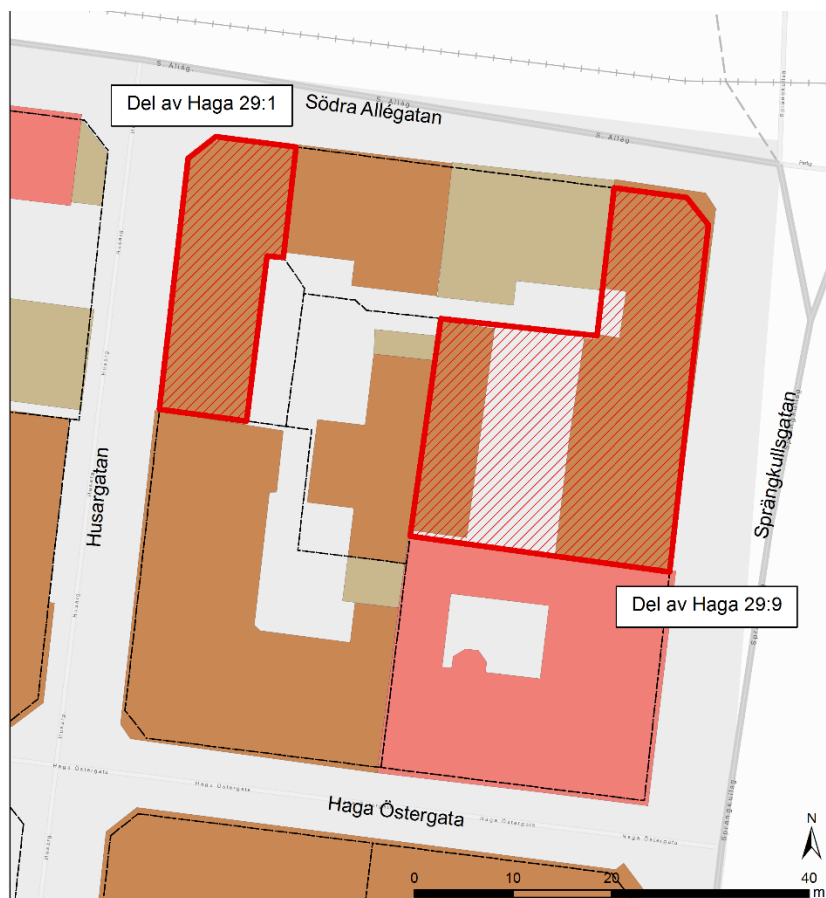
Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsbestämmelser:

Byggnaderna

1. Byggnaderna inom markerad linje på kartan får inte rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras utan Länsstyrelsens tillstånd.
2. Trapphusens färgsättning i kv 29:1 och 29:9 ska bevaras. Trapphusens fasta inredning med stuck, trappräcke, panelklädsel samt dörrblad med omfattningar ska bevaras.
3. Byggnaderna ska underhållas så att de inte förfaller. Vård och underhållsarbeten ska utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Underhållet ska ske med material och metoder anpassade till byggnadernas egenart. Samråd med Länsstyrelsen ska ske innan vårdarbeten påbörjas.
4. Gårdens stenbeläggning inom kv 29:9 ska bevaras.

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsbestämmelserna om åtgärderna är förenliga med bevarandet av byggnadsminnets kulturhistoriska värde.

Länsstyrelsen får ställa skäliga villkor för tillståndet. Villkoren får bl a avse hur ändringen ska utföras samt krav på dokumentation och antikvarisk kontroll och medverkan.

Byggnadsminnet omfattar skrafferade byggnader samt stenbeläggningen inom skrafferat område.

Redogörelse för ärendet

1962 upprättades ett saneringsprogram för Haga. På mitten av 1960-talet påbörjades evakuering och rivning av husen och en livlig debatt uppstod om hur förnyelsen i Haga skulle genomföras. I samband med upprustningen och rivningar i Haga antog den 20 december 1979 Länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och Göteborgs stad ett gemensamt beslut om att upprätta ett handlingsprogram för byggnadsminnesförklaringar av byggnader med särskilt kulturhistoriskt värde i stadsdelen. Programmet inriktades mot bevarade av byggnader utmed Haga Nygata, Skanstorget och i nordöstra Haga. Programmet reviderades 1984. Ett urval gjordes av kulturhistoriskt värdefulla byggnader med miljöskapande betydelse för Haga inför byggnadsminnesförklaringar/och eller inför varsam upprustning med stöd av statliga tillägsslån. Rubricerade byggnader i kv Bajonetten ingick i detta program.

Stadsplanen från 1985 omfattar bl a byggnaderna inom kvarteret Bajonetten i Haga. Byggnaderna har planbestämmelsen Q som utgör reservat för befintlig kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Landshövdingehuset i Haga

är unika för Haga och för Göteborg. Genom byggnadsminnesförklaringen säkerställs byggnadernas kulturvärden för ett långsiktigt förvaltande och bevarande.

Länsstyrelsen remitterade förslag till skyddsbestämmelser till bostadsrättsföreningens styrelse den 15 mars 2017. Brf Ada tillstyrkte förslaget den 4 juli 2017.

Byggnaden vid Södra Allégatan/Husargatan uppfördes 1888. Fasaden är rikt dekorerad och fönstren i burspråket är etsade. (Haga 29:1). Foto: Caroline Laudon

Historik

I samband med industrialiseringen på mitten av 1800-talet ökade befolkningen snabbt i Haga. På 1870-talet när befolkningsökningen var som störst blev landshövdingehuset den hustyp som kom att dominera i stadsdelar som Annedal, Majorna, Haga m fl.

Upprustningen och bevarandet av Haga är en av de största bevarandesatsningar som gjorts i Sverige i syfte att bevara och upprusta kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Under åren 1990-91 upprustades rubricerade byggnader i kvarteret varsamt. I kvarteret revs ett äldre hus mot Södra Allégatan och ersattes med ett nytt hus. De båda hörnhusen mot Södra Allégatan är landshövdingehus från 1888 resp 1894. Landshövdingehuset i kv 29:1 uppfördes 1888 med ett exponerat läge mot allén. Hörnet utmärks av ett vackert dekorerat burspråk som kröns av ett torn. Burspråkets fönster har etsningar. På takfallet mot gatan finns vindsfönster, s k oxögon. I bottenplanet finns butiker. Takfot och fönsteromfattningar är rikt dekorerade.

Byggnaderna i kv 29:5 uppfördes 1857-60. Bostadshuset i två våningar (byggt 1857) är ett exempel de äldre trähusen i Haga. På den tillhörande gården uppfördes ett parallellt placerat bostadshus år 1860. Byggnaderna har ett gemensamt formspråk och färgställning.

Gatuhus (till vänster) och byggnaden på gården (till höger) i kv Haga 29:9.
Foto: Caroline Laudon

Motivering

Enligt kulturmiljölagen (SFS 1988:950) 3 kap 1 § får Länsstyrelsen förklara en byggnad som har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde eller som ingår i ett bebyggelseområde med ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde för byggnadsminne. Bestämmelserna om byggnadsminnen får också tillämpas på parker, trädgårdar eller andra anläggningar.

Haga är Göteborgs första förstad och anlades samtidigt med den befästa staden innanför vallgraven. Stadsplanen och den bevarade bebyggelsen speglar stadsdelens historia från 1600-talets mitt till 1900-talets början. De rubricerade byggnaderna i kvarteret har mycket höga kulturhistoriska värden. De är karaktärsfulla för Haga och har exponerade lägen i stadsbilden. Byggnaderna är från olika perioder och speglar landshövdingehusens varierande uttryck och förändring över tid. Byggnaderna i kvarteret representerar de enklare trähusen från mitten av 1800-talet till de mer dekorerade landshövdingehusen från 1800-talets senare del.

Byggnaden i hörnet Sprängkullsgatan/Södra Allégatan uppfördes 1894. Tvåvåningsbyggnaden intill byggdes 1857 (Haga 29:9). Foto: Caroline Laudon

Länsstyrelsen bedömer att rubricerade byggnader i kv Bajonetten har synnerligen höga kulturhistoriska värden.

Beslutet bidrar till att uppnå de svenska miljömålen.

Övrigt

Nuvarande fastighetsägare: Kontaktuppgifter. HSB:s brf Ada.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten, se bilagan *Hur man överklagar*.

I detta ärende har avdelningschef Lars Fröding beslutat och antikvarie Lena Emanuelsson varit föredragande. I beslutet har även funktionschef Mats Herklint deltagit.

Beslutsort: Göteborg

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga:

Hur man överklagar

Kopia till:

Riksantikvarieämbetet

Göteborgs stads, byggnadsnämnden/stadsbyggnadskontoret

Göteborgs Stadsmuseum

Efter laga kraft

Riksantikvarieämbetet (med laga kraftsbevis)

Fastighetsregistret, Vic Natur/ÖVR